

# Wymagania edukacyjne geografia klasa 7

## Dział I: Środowisko przyrodnicze Polski

### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rzadko, częściowo, z pomocą nauczyciela:

- wskazuje na mapie położenie Polski w Europie i na świecie,
- wymienia główne jednostki tektoniczne i pasma górskie w Polsce,
- wymienia epoki geologiczne i epokę, w której ukształtowały się góry Polski,
- wskazuje obszary zlodowaceń i elementy rzeźby polodowcowej,
- wskazuje na mapie główne rzeki Polski i Morze Bałtyckie,
- rozpoznaje podstawowe rodzaje skał i surowców mineralnych,
- wymienia składniki klimatu i czynniki, które go kształtują,
- wymienia rodzaje gleb i lasów w Polsce,
- wskazuje przykłady działań człowieka chroniących przyrodę.

### Ocena dostateczna (3)

Uczeń czasami, ogólnie rozumie, zazwyczaj poprawnie wykonuje zadania:

- opisuje położenie Polski względem kontynentu, stref klimatycznych i geologicznych,
- wyjaśnia wpływ przeszłości geologicznej na ukształtowanie terenu,
- charakteryzuje najważniejsze góry w Polsce i Europie,
- opisuje skutki zlodowaceń na rzeźbę terenu,
- rozróżnia rodzaje surowców mineralnych i ich znaczenie gospodarcze,
- opisuje cechy klimatu Polski i wskazuje na mapie izotermy,
- opisuje obieg wody i rozmieszczenie głównych rzek, jezior i zbiorników retencyjnych,
- rozpoznaje główne typy gleb i określa ich przydatność rolniczą,
- wymienia zagrożenia dla środowiska i sposoby ich ograniczania.

### Ocena dobra (4)

Uczeń zazwyczaj, często, samodzielnie i zrozumiale:

- analizuje położenie geograficzne Polski i jego wpływ na klimat i środowisko,
- porównuje budowę geologiczną i rzeźbę poszczególnych regionów Polski,
- wyjaśnia, jak procesy wewnętrzne i zewnętrzne ukształtowały powierzchnię kraju,
- analizuje przebieg zlodowaceń i ich skutki geograficzne,
- interpretuje dane o klimacie (wykresy, mapy),
- ocenia znaczenie surowców dla gospodarki Polski,

- przewiduje skutki zmian klimatu i działalności człowieka na środowisko,
- wyjaśnia, jak działalność człowieka wpływa na wody, gleby i lasy.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń często i dokładnie, świadomie, z pełnym zrozumieniem:

- ocenia wpływ historii geologicznej na różnorodność krajobrazów Polski,
- tworzy prezentacje lub mapy tematyczne przedstawiające zjawiska przyrodnicze,
- uzasadnia, dlaczego Polska ma zróżnicowane warunki klimatyczne,
- analizuje przyczyny i skutki zagrożeń środowiska w wybranych regionach,
- dokonuje syntezy wiedzy o skałach, klimacie, wodach i glebach w kontekście gospodarczym,
- proponuje rozwiązania służące ochronie przyrody i zrównoważonemu rozwojowi.

Ocena celująca (6)

Uczeń stale, świetnie, twórczo i z zaangażowaniem:

- projektuje działania edukacyjne lub kampanię na rzecz ochrony środowiska,
- tworzy własne materiały edukacyjne (mapy, broszury, plansze),
- prowadzi samodzielną analizę zjawisk przyrodniczych w lokalnym środowisku,
- argumentuje na rzecz zrównoważonego rozwoju Polski z wykorzystaniem wiedzy o środowisku,
- posługuje się różnorodnymi źródłami informacji geograficznej (mapy, wykresy, dane statystyczne) na poziomie wykraczającym poza podstawę programową.

## DZIAŁ II: Ludność i urbanizacja w Polsce

**Ocena dopuszczająca (2)**

Uczeń rzadko, częściowo, z pomocą nauczyciela:

- wskazuje na mapie politycznej Europy Polskę i jej sąsiadów,
- rozpoznaje województwa i najważniejsze miasta Polski na mapie administracyjnej,
- wymienia czynniki wpływające na liczbę ludności (urodzenia, zgony, migracje),

- wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: struktura wieku, struktura płci, migracje, urbanizacja,
- wymienia główne narodowości i wyznania w Polsce,
- rozpoznaje różnicę między wsią a miastem,
- wskazuje przykłady dużych miast w Polsce.

### Ocena dostateczna (3)

Uczeń czasami, ogólnie rozumie, zazwyczaj poprawnie wykonuje zadania:

- opisuje podział administracyjny Polski i jego funkcje (województwo, powiat, gmina),
- wyjaśnia, jak zmieniała się liczba ludności w Polsce i Europie w ostatnich latach,
- interpretuje wykresy przedstawiające piramidę płci i wieku ludności Polski,
- opisuje rozmieszczenie ludności Polski i wskazuje obszary gęsto i słabo zaludnione,
- tłumaczy, na czym polega migracja i podaje jej przyczyny oraz skutki,
- rozróżnia strukturę zatrudnienia w sektorach: rolnictwo, przemysł, usługi,
- wymienia cechy charakterystyczne dla dużych miast i stref podmiejskich.

### Ocena dobra (4)

Uczeń zazwyczaj, często, samodzielnie i zrozumiale:

- analizuje mapy i dane statystyczne dotyczące rozmieszczenia ludności i urbanizacji,
- porównuje liczbę ludności i strukturę wiekową Polski z innymi krajami Europy,
- analizuje przyczyny migracji wewnętrznych i zagranicznych w Polsce,
- ocenia, jak starzenie się społeczeństwa wpływa na rynek pracy i usługi,
- opisuje, jak zmienia się struktura zatrudnienia w Polsce w XXI wieku,
- tłumaczy, czym jest suburbanizacja i jakie wywołuje skutki w strefie podmiejskiej.

### Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń często i samodzielnie, z dużą dokładnością, posługuje się wiedzą geograficzną:

- ocenia wpływ urbanizacji na środowisko i jakość życia ludzi,
- wyjaśnia, jak przemiany demograficzne wpływają na rozwój społeczny i gospodarczy,
- porównuje różne regiony Polski pod względem zaludnienia i zatrudnienia,
- analizuje zmiany w strukturze wyznaniowej i narodowościowej Polski,
- ocenia, w jaki sposób polityka państwa może wspierać rozwój regionów słabiej zaludnionych,
- proponuje rozwiązania ograniczające negatywne skutki suburbanizacji i bezrobocia.

## Ocena celująca (6)

Uczeń stale, świetnie, twórczo i niezależnie wykorzystuje wiedzę:

- tworzy własne analizy lub prezentacje na temat ludności i urbanizacji w wybranym regionie Polski,
- formułuje wnioski na podstawie map, wykresów i danych statystycznych GUS,
- argumentuje, jakie działania powinny podjąć władze lokalne w obliczu starzejącego się społeczeństwa,
- tworzy mapę myśli lub infografikę, która pokazuje związki między strukturą ludności a gospodarką i przestrzenią miejską.

## Dział III: Rolnictwo i przemysł Polski

### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rzadko, częściowo, z pomocą nauczyciela:

- wymienia naturalne i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa,
- rozróżnia przykłady roślin uprawnych i zwierząt hodowlanych w Polsce,
- wskazuje na mapie główne okręgi przemysłowe Polski,
- wymienia źródła energii: odnawialne i nieodnawialne,
- wskazuje przykłady zanieczyszczeń środowiska powodowanych przez przemysł,
- rozpoznaje obszary ważne dla gospodarki morskiej Polski (porty, rybołówstwo, stocznie).

### Ocena dostateczna (3)

Uczeń czasami, ogólnie rozumie, zazwyczaj poprawnie wykonuje zadania:

- opisuje wpływ warunków przyrodniczych i społecznych na rozwój rolnictwa w Polsce,
- charakteryzuje produkcję roślinną (zboża, ziemniaki, buraki) i zwierzęcą (bydło, trzoda, drób),
- wyjaśnia, na czym polegają zmiany w polskim przemyśle po 1989 r.,
- opisuje strukturę zatrudnienia przed i po transformacji ustrojowej,
- porównuje źródła energii i warunki ich wykorzystania w Polsce,

- wskazuje przykłady działalności gospodarki morskiej (transport, porty, turystyka, energetyka morską),
- wyjaśnia, jak działalność przemysłowa wpływa na środowisko.

#### Ocena dobra (4)

Uczeń zazwyczaj, często, samodzielnie i zrozumiale:

- analizuje wpływ warunków środowiskowych na rozmieszczenie upraw i hodowli w Polsce,
- porównuje tradycyjne i nowoczesne rolnictwo,
- wyjaśnia, jak przekształcenia przemysłu wpływają na życie ludzi i strukturę zatrudnienia,
- analizuje korzyści i zagrożenia związane z wykorzystaniem różnych źródeł energii,
- porównuje działalność gospodarczą w różnych portach morskich Polski,
- analizuje skutki zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb przez przemysł.

#### Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń często i dokładnie, celowo i samodzielnie:

- ocenia znaczenie warunków rozwoju rolnictwa w różnych regionach Polski,
- dokonuje analizy map tematycznych przedstawiających produkcję roślinną i zwierzęcą,
- wyjaśnia, jak zmiany w przemyśle po 1989 roku wpłynęły na migracje i zatrudnienie,
- ocenia wpływ różnych źródeł energii na środowisko i rozwój regionów,
- ocenia, jakie znaczenie ma gospodarka morską dla gospodarki całego kraju,
- ocenia działania podejmowane na rzecz ochrony środowiska przed skutkami przemysłu.

#### Ocena celująca (6)

Uczeń stale, świetnie, twórczo i niezależnie wykorzystuje wiedzę:

- tworzy prezentację lub plakat edukacyjny na temat wybranego zagadnienia (np. zielona energetyka, nowoczesne rolnictwo, rozwój portów),
- projektuje kampanię społeczną zachęcającą do oszczędzania energii i korzystania z OZE,
- formułuje wnioski z analizy danych statystycznych (produkcja, zatrudnienie, zużycie energii),

- proponuje rozwiązania zmniejszające negatywny wpływ przemysłu i rolnictwa na środowisko,
- argumentuje, które źródła energii są najbardziej korzystne dla Polski – pod kątem ekologii i gospodarki

## DZIAŁ IV: Usługi w Polsce

### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rzadko, częściowo, wykonuje z pomocą i po instrukcji:

- wymienia podstawowe rodzaje usług (transport, handel, turystyka, edukacja, zdrowie),
- rozpoznaje środki transportu i typy połączeń (drogowy, kolejowy, lotniczy, morski),
- podaje przykłady atrakcji turystycznych przyrodniczych i kulturowych w Polsce,
- wymienia funkcje handlu i turystyki w gospodarce,
- wskazuje najważniejsze ośrodki turystyczne i handlowe w Polsce.

### Ocena dostateczna (3)

Uczeń czasami, ogólnie rozumie, zazwyczaj poprawnie wykonuje zadania:

- opisuje cechy głównych rodzajów usług i ich rolę w życiu codziennym,
- tłumaczy, jak transport wpływa na funkcjonowanie usług i przemysłu,
- rozróżnia usługi materialne i niematerialne oraz lokalne i ogólnokrajowe,
- wyjaśnia, co to są walory przyrodnicze i kulturowe oraz jak wpływają na rozwój turystyki,
- wskazuje na mapie główne szlaki transportowe i regiony o dużym ruchu turystycznym.

### Ocena dobra (4)

Uczeń często, celowo, samodzielnie wykonuje zadania:

- stosuje wiedzę do analizy sieci transportowej i rozmieszczenia usług w Polsce,
- porównuje dostępność transportową różnych regionów Polski,
- analizuje dane statystyczne o ruchu turystycznym i handlu,
- wyjaśnia, dlaczego w niektórych miejscach rozwija się intensywniej turystyka,
- rozpoznaje związki między rozwojem usług a potrzebami społeczeństwa i gospodarki.

## Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń często i dokładnie, celowo i samodzielnie:

- analizuje wpływ transportu na rozwój przemysłu i innych usług (np. logistyki, handlu),
- ocenia, jakie czynniki decydują o atrakcyjności turystycznej regionu,
- porównuje rozwój usług w miastach i na obszarach wiejskich,
- wyjaśnia, jak łączność (np. internet, telekomunikacja) zmienia dostęp do usług,
- ocenia, w jaki sposób rozwój turystyki może wpływać pozytywnie lub negatywnie na środowisko.

## Ocena celująca (6)

Uczeń stale, świetnie, twórczo i niezależnie wykorzystuje wiedzę:

- projektuje trasę turystyczną w wybranym regionie Polski z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i kulturowych,
- tworzy prezentację lub ulotkę, promującą wybrane usługi w regionie zamieszkania,
- argumentuje, dlaczego warto rozwijać turystykę zrównoważoną i lokalne usługi,
- formułuje wnioski dotyczące potrzeb transportowych danego regionu na podstawie map i danych,
- proponuje rozwiązania, które poprawią dostępność usług w słabiej rozwiniętych obszarach Polski.

## Dział V – Mój region i moja mała ojczyzna

### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rzadko, częściowo, z pomocą nauczyciela:

- wymienia nazwy regionu geograficznego i administracyjnego, w którym mieszka (np. Beskid Sądecki, województwo małopolskie),
- podaje nazwę swojego miasta i jego najbliższe okolice,
- rozpoznaje na mapie położenie Nowego Sącza i główne obiekty geograficzne regionu (np. Dunajec, pasma górskie),
- wymienia kilka walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego Nowego Sącza.

### Ocena dostateczna (3)

Uczeń czasami i ogólnie poprawnie, z pomocą tylko w trudniejszych sytuacjach

- opisuje najważniejsze cechy geograficzne swojego regionu (np. ukształtowanie terenu, rzeki, zabytki),
- wyjaśnia, co to jest „mała ojczyzna” i dlaczego warto ją znać i chronić,
- wyjaśnia, jak można rozpoznać walory przyrodnicze i kulturowe regionu,
- korzysta z mapy lub materiałów źródłowych w poznawaniu swojego otoczenia,
- rozpoznaje potrzeby i problemy lokalnej społeczności (np. zanieczyszczenia, brak terenów zielonych).

#### Ocena dobra (4)

Uczeń zazwyczaj, często, samodzielnie i zrozumiale:

- analizuje mapy i fotografie w celu scharakteryzowania środowiska geograficznego Nowego Sącza,
- porównuje swój region z innym regionem Polski pod względem przyrody, zabytków i warunków życia,
- **rozpoznaje** zależności między środowiskiem przyrodniczym a życiem ludzi w Nowym Sączu,
- zestawia potrzeby mieszkańców z aktualnym stanem środowiska,
- wykorzystuje różne źródła informacji (mapy, strony internetowe, foldery, wywiady) do poznawania swojego regionu.

#### Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń często i dokładnie, celowo i samodzielnie:

- ocenia, jak działalność człowieka wpływa na środowisko naturalne w Nowym Sączu i okolicach,
- ocenia, jakie znaczenie mają walory przyrodnicze i kulturowe dla turystyki w regionie,
- formułuje wnioski, co można poprawić w przestrzeni miejskiej lub środowisku naturalnym miasta,
- argumentuje, dlaczego warto dbać o lokalną tożsamość i aktywnie działać w swoim otoczeniu,
- ocenia, które miejsca w Nowym Sączu wymagają ochrony lub zmian (np. rewitalizacji, porządków, edukacji ekologicznej).

#### Ocena celująca (6)

Uczeń stale, świetnie, twórczo i niezależnie wykorzystuje wiedzę Uczeń:



- tworzy plan działania na rzecz ochrony walorów środowiska geograficznego i poprawy jakości życia w lokalnej społeczności (np. projekt „Zielony Nowy Sącz”),
- projektuje trasę wycieczki po swoim regionie, uwzględniając walory przyrodnicze, kulturowe i praktyczne potrzeby turystów,
- tworzy ulotkę, prezentację, plakat lub mapę, promującą Nowy Sącz jako atrakcyjne miejsce do życia i zwiedzania,
- przeprowadza obserwacje terenowe, wykonuje zdjęcia lub zbiera informacje o wybranym problemie lokalnym (np. brak ścieżek rowerowych),
- proponuje działania, które mogą przyczynić się do poprawy stanu środowiska lub życia mieszkańców (np. sprzątanie rzeki, akcja informacyjna).

### **Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:**

- sprawdziany po określonej partii materiału (do wglądu u nauczyciela),
- kartkówki z 3 bieżących tematów, nie muszą być zapowiedziane
- odpowiedzi ustne z 3 bieżących tematów,
- zadania długoterminowe (m.in. referaty, projekty)
- umiejętność posługiwania się mapą jest sprawdzana przez kartkówki i odpowiedzi ustne.

### **Uczeń może ubiegać się o ocenę wyższą niż przewidywana, jeżeli:**

- przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych a w przypadku gdy był nieobecny lub– otrzymał ocenę ndst, pisał sprawdzian dodatkowy w terminie ustalonym z nauczycielem w wyznaczonym terminie.
- otrzymał ocenę ndst z odpowiedzi ustnej i poprawił ją w ciągu dwóch tygodni– umawiając się z nauczycielem co do sposobu jej poprawienia.
- uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen cząstkowych jest równa ocenie, o którą się ubiega lub jest od niej wyższa.